

3. ภาวะการเงินและเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงิน

ความผันผวนที่เพิ่มขึ้นในตลาดเงินโลกอันเป็นผลจากปัญหาหนี้สาธารณะในยุโรปที่ลุกลามไปยังภาคการเงินของเศรษฐกิจยุโรป ได้ส่งผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์และตลาดเงินตราต่างประเทศของไทย ทั้งนี้ เศรษฐกิจโลกที่อ่อนแอและปัญหาอุทกภัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยเป็นวงกว้างในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 ผนวกกับแรงกดดันเงินเฟ้อที่มีแนวโน้มแผ่วลงในระยะต่อไป ทำให้คณะกรรมการฯ ดำเนินนโยบายการเงินในแนวทางที่ผ่อนปรนขึ้น ส่งผลไปยังอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินและตลาดพันธบัตร สำหรับภาคสถาบันการเงินมีการแข่งขันระดมเงินฝากที่เข้มข้นขึ้น ทั้งนี้ในช่วงที่ผ่านมา อุทกภัยส่งผลให้ลินเชื่อภาคเอกชนชะลอลง และการผิมนัดชำระหนี้ของครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นบ้าง

อย่างไรก็ดี เสถียรภาพภาคสถาบันการเงินยังอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง โดยฐานะการเงินของสถาบันการเงินยังคงเข้มแข็ง ด้านเสถียรภาพของภาคเศรษฐกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ซึ่งได้แก่ครัวเรือน ธุรกิจ และตลาดอสังหาริมทรัพย์ ได้รับผลกระทบชั่วคราวจากปัญหาอุทกภัย แต่โดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้ ความเสี่ยงที่สำคัญต่อภาพรวมของระบบเศรษฐกิจการเงินในระยะต่อไปยังคงมาจากเศรษฐกิจโลกที่อ่อนแอ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อมายังภาคธุรกิจ การจ้างงาน และรายได้ของครัวเรือนและภาคธุรกิจ

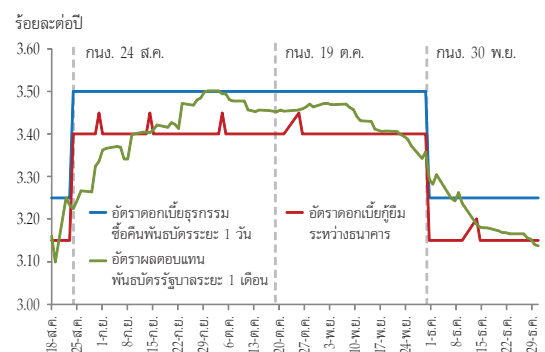
3.1 ภาคตลาดการเงิน

อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินและตลาดพันธบัตรปรับตัวตามการคาดการณ์ของตลาดต่อแนวโน้มนโยบายการเงินที่ให้น้ำหนักต่อความเสี่ยงด้านการขยายตัวของเศรษฐกิจมากขึ้น ขณะที่ความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อลดลง ส่วนตลาดหลักทรัพย์และตลาดเงินตราต่างประเทศได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกที่มีความเสี่ยงมากขึ้น

ตลาดเงิน

อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดการเงินทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารและอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะ 1 เดือน ปรับตัวตามอัตราดอกเบี้ยนโยบายโดยอัตราผลตอบแทนพันธบัตรระยะสั้นเริ่มทรงตัวตั้งแต่วันที่ 19 ตุลาคมที่ผ่านมา เนื่องจากตลาดคาดว่า กนง. จะคงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย สำหรับการประชุมครั้งสุดท้ายของปี 2554 ในเดือนพฤศจิกายน ตลาดมองว่าเศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบ

ภาพที่ 3.1 อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดการเงิน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (Thai BMA)

มากขึ้นจากทั้งปัญหาเศรษฐกิจโลกและปัญหาอุทกภัยในประเทศไทยที่รุนแรง และคาดว่า กนง. จะปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงเพื่อเอื้อต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะต่อไปสะท้อนจากอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะสั้นที่ปรับลดลงตลอดไตรมาสที่ 4 (ภาพที่ 3.1)

ตลาดพันธบัตร

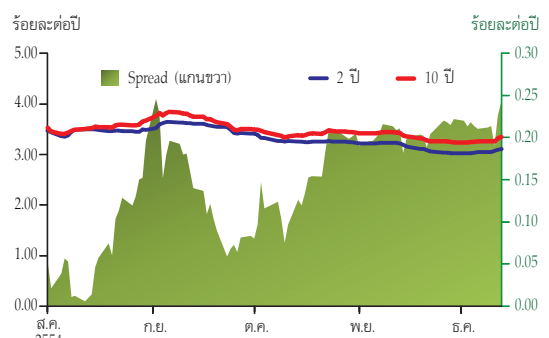
อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะสั้นปรับลดลง
 ส่วนหนึ่งจากการคาดการณ์การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของตลาด และอีกส่วนหนึ่งจากการเข้าลงทุนในตลาดตราสารหนี้ไทยของนักลงทุนต่างประเทศ จากความกังวลต่อปัญหาหนี้สาธารณะในยุโรปที่ยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้ส่วนต่างของอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะสั้น (2 ปี) และระยะยาว (10 ปี) อยู่ในระดับสูงตลอดทั้งไตรมาส (ภาพที่ 3.2) ขณะที่เส้น Implied Forward ของอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลไทยปรับลดลงต่อเนื่อง (ภาพที่ 3.3) สะท้อนการคาดการณ์ของตลาดว่าตลอดไตรมาสที่ผ่านมาอัตราดอกเบี้ยนโยบายอาจปรับลดลง ขณะที่แรงกดดันเงินเฟ้อซึ่งสะท้อนผ่านอัตราดอกเบี้ยคาดการณ์ในอีก 10 ปีข้างหน้ายังอยู่ในระดับสูง ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการคาดการณ์เกี่ยวกับแรงกดดันด้านราคาที่จะเพิ่มขึ้น จากมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายของภาครัฐในระยะต่อไป อาทิ การปรับค่าจ้างขั้นต่ำ

ตลาดหลักทรัพย์

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยเคลื่อนไหวผันผวนท่ามกลางความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจโลก แต่เริ่มมีทิศทางดีขึ้น

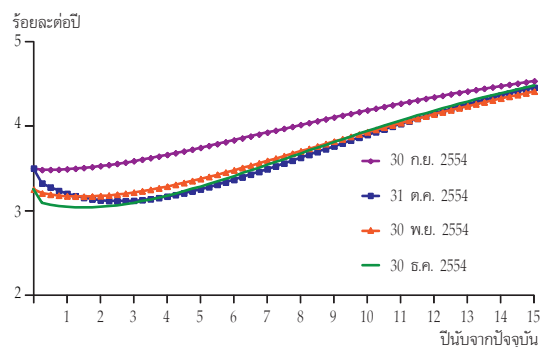
ความเสี่ยงของเศรษฐกิจโลกที่เพิ่มขึ้นทำให้ตลาดหลักทรัพย์ไทยในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 เคลื่อนไหวผันผวนและยังคงมีแนวโน้มเคลื่อนไหวผันผวนต่อเนื่องในไตรมาสที่ 1 ของปี 2555 สะท้อนจากค่า Implied Volatility 3 เดือนข้างหน้า (ภาพที่ 3.4) อย่างไรก็ตาม ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยเริ่มมีทิศทางดีขึ้น (ภาพที่ 3.5) โดยดัชนีตลาดหลักทรัพย์ปิด ณ สิ้นปีที่ 1,025.32 จุด จาก 855.45 จุด ณ วันที่ 4 ตุลาคม 2554 ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดของปี 2554 จากการเริ่มกลับเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในภูมิภาค

ภาพที่ 3.2 ส่วนต่างของอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะสั้นและระยะยาว (Spread)

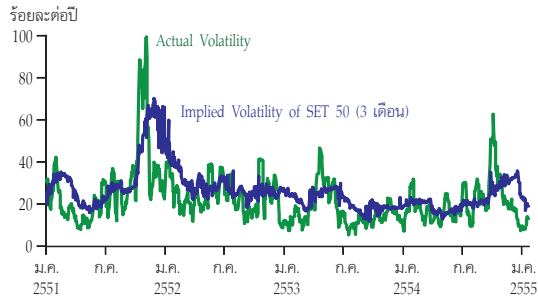
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.3 เส้น Implied Forward ของอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลไทย

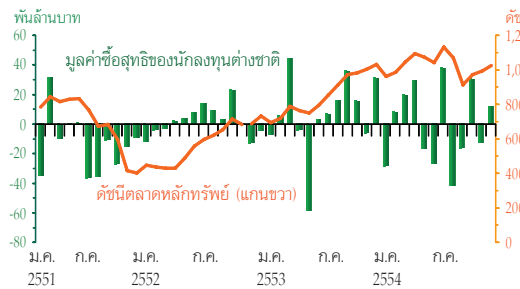
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.4 ความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทย (ถึงวันที่ 23 มกราคม 2555)

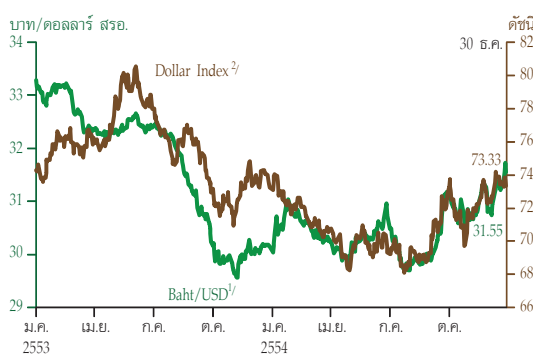
ที่มา: Bloomberg

ภาพที่ 3.5 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทย และมูลค่าซื้อสุทธิของนักลงทุนต่างชาติ

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.6 อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ และ Trade Weighted Dollar Index

ที่มา: ^{1/} ธนาคารแห่งประเทศไทย

^{2/} Bloomberg

รวมถึงตลาดหลักทรัพย์ไทย หลังจากมีการเทขายไปมากในช่วงไตรมาสก่อนหน้า โดยนักลงทุนต่างชาติซื้อสุทธิในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 รวมมูลค่า 30.2 พันล้านบาท ขณะที่แรงซื้อในประเทศสูงขึ้นเช่นกัน จากการลงทุนในช่วงสิ้นปีในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (Long-Term Equity Fund, LTF) และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund, RMF) เป็นสำคัญ

ตลาดเงินตราต่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. โดยเฉลี่ยในไตรมาสที่ 4 ปี 2554 ปรับอ่อนค่าลงจากไตรมาสก่อนหน้า จากการลดการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงของนักลงทุนต่างชาติ เนื่องจากวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรปที่ยังไม่มีมาตรการแก้ไข ปัญหาที่ชัดเจนและจากการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือของบางประเทศในยุโรป ผนวกกับความล้มเหลวในการปรับลดการขาดดุลทางการคลังของสหรัฐฯ นอกจากนี้ ความกังวลต่อความเสียหายต่อเศรษฐกิจไทยที่รุนแรงและส่งผลในวงกว้างจากปัญหาอุทกภัย ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 อ่อนค่าลงร้อยละ 2.8 จากค่าเฉลี่ยในไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 3.6) มาเฉลี่ยอยู่ที่ 31.0 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. และค่าความผันผวนของเงินบาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. โดยเฉลี่ยในไตรมาสนี้ปรับสูงขึ้นกว่าไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 3.7) ส่วนหนึ่งจากการที่เงินบาทเคลื่อนไหวในลักษณะ 2 ทิศทางในบางช่วงของเดือนตุลาคมและธันวาคม จากข่าวและความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหนี้สาธารณะในยุโรป

การหันไปถือครองเงินสกุลที่มีความเสี่ยงต่ำ อาทิ ดอลลาร์ สหรัฐ. และเยนที่มากขึ้นนี้ ทำให้เงินบาทอ่อนค่าลงเทียบกับเงินสกุลคู่ค้าคู่แข่งสำคัญ ส่งผลให้ดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate, NEER) ในไตรมาสที่ 4 ปี 2554 อ่อนค่าลงร้อยละ 0.49 จากค่าเฉลี่ยในไตรมาสก่อนหน้า ในขณะที่ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (Real Effective Exchange Rate, REER) เฉลี่ยในช่วง 2 เดือนแรกของไตรมาสอ่อนค่าลงร้อยละ 0.71 จากค่าเฉลี่ยในไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 3.8) โดยคาดว่าค่าเฉลี่ยของดัชนี

ค่าเงินบาทที่แท้จริงในไตรมาสนี้จะอ่อนค่าลงเช่นกัน ตามการอ่อนค่าของดัชนีค่าเงินบาทในไตรมาสนี้

3.2 ภาคสถาบันการเงิน

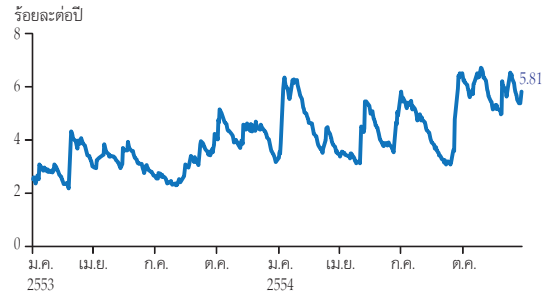
อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไม่เปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อน สะท้อนการรอความชัดเจนของทิศทางการนโยบายการเงินในระยะต่อไป ขณะที่เงินฝากและสินเชื่อยังคงขยายตัวดีตามภาวะการเงินที่ยังผ่อนคลาย ความต้องการสินเชื่อลดลงบ้างในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 แต่เสถียรภาพภาคสถาบันการเงินโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์เข้มแข็งต่อเนื่อง แม้ในระยะสั้นจะได้รับผลกระทบบ้างจากคุณภาพสินทรัพย์ที่ด้อยลงจากปัญหาอุทกภัย

อัตราดอกเบี้ย เงินฝาก และสินเชื่อ

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 ไม่เปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการชะลอการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย และปรับลดลงในการประชุมครั้งสุดท้ายของปี ทำให้ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ยังรอดูทิศทางอัตราดอกเบี้ยในการประชุม กนง. ในวันที่ 25 มกราคม 2555 โดย ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปี 2554 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสำหรับลูกค้าชั้นดี (MLR) ยังทรงตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.87 และร้อยละ 7.25 ต่อปีตามลำดับ (ภาพที่ 3.9) ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมที่แท้จริงปรับเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า จากประมาณการเงินเพื่อคาดการณ์ที่ปรับลดลงเล็กน้อย ส่วนอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่แท้จริงปรับลดลง ตามอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นสำคัญ

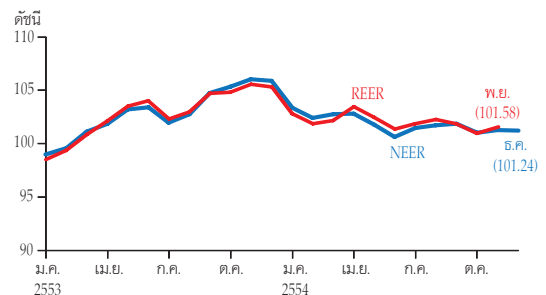
เงินฝากของสถาบันรับฝากเงินรวมตัวแลกเงินขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 14.0 ในเดือนธันวาคม 2554 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน (ภาพที่ 3.10) จากการที่สถาบันรับฝากเงินเร่งระดมเงินฝากโดยเฉพาะผ่านตัวแลกเงิน ส่วนหนึ่งเพื่อรองรับความต้องการสินเชื่อที่จะเพิ่มขึ้นจากการฟื้นฟูความเสียหายภายหลัง

ภาพที่ 3.7 ความผันผวนของค่าเงินบาท (Actual Volatility) (ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2554)

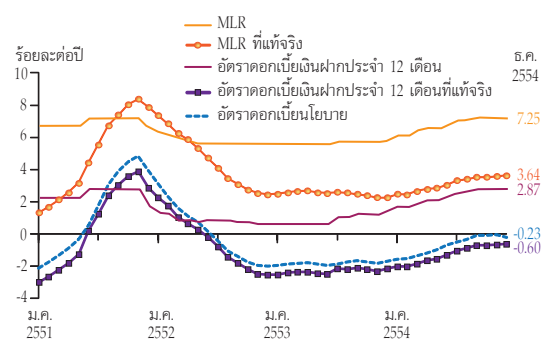
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.8 ดัชนีค่าเงินบาท (น้ำหนักการค้า ปีฐาน 2550)

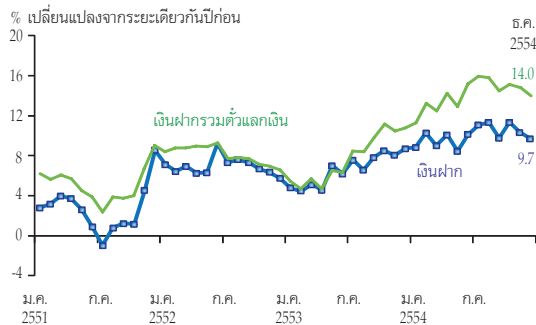
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.9 อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงและอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

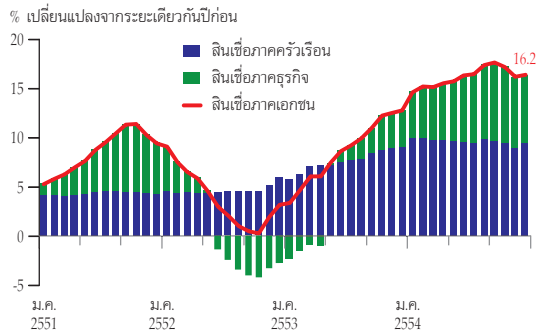
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.10 เงินฝากของสถาบันรับฝากเงิน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.11 สินเชื่อของสถาบันรับฝากเงิน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ปัญหาอุทกภัยคลี่คลายลง ส่งผลต่อเนื้อให้ปริมาณเงินในระบบทรงตัวในระดับสูง ทั้งนี้ คาดว่าธนาคารพาณิชย์และธนาคารเฉพาะกิจจะยังแข่งขันระดมเงินฝากอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการระดมทุนที่มีต้นทุนต่ำเมื่อเทียบกับแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น การลงทุนในตลาดเงิน รวมทั้งยังเป็นการรักษาส่วนแบ่งในตลาดเพื่อเตรียมสภาพคล่องภายหลังการลดการคุ้มครองเงินฝากลงในเดือนสิงหาคม 2555

สินเชื่อภาคเอกชนของสถาบันรับฝากเงินยังขยายตัวในระดับสูงในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 แม้จะชะลอลงบ้างจากปัญหาอุทกภัย โดยเหตุการณ์อุทกภัยทำให้ความต้องการสินเชื่อของทั้งภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือนปรับลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า โดยสินเชื่อภาคเอกชนขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 16.2 ในเดือนธันวาคม 2554 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน (ภาพที่ 3.11) ทั้งนี้ สินเชื่อภาคครัวเรือน โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อเพื่อเช่าซื้อรถยนต์ชะลอลงมาก เช่นเดียวกับสินเชื่อภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการหยุดชะงักของภาคการผลิตชั่วคราว ในระยะถัดไป 1-2 ไตรมาสคาดว่าสินเชื่อภาคเอกชนจะกลับมาเร่งขึ้นได้จากความต้องการสินเชื่อเพื่อบูรณะซ่อมแซมที่อยู่อาศัยและธุรกิจหลังปัญหาอุทกภัยคลี่คลายลง

สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ลดลงเล็กน้อยในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากความต้องการสินเชื่อที่ลดลงในช่วงน้ำท่วม ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์เร่งระดมเงินฝากโดยเฉพาะตัวแลกเปลี่ยน ส่วนหนึ่งเพื่อรองรับความต้องการสินเชื่อที่คาดว่าจะกลับมาเร่งขึ้นหลังเหตุการณ์อุทกภัย

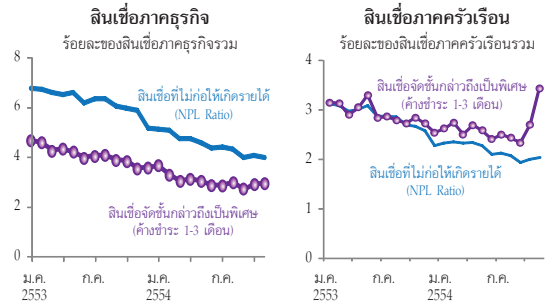
เสถียรภาพภาคสถาบันการเงิน

เสถียรภาพภาคสถาบันการเงินอยู่ในเกณฑ์ที่เข้มแข็งต่อเนื่อง แม้จะได้รับผลกระทบในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 จากปัญหาอุทกภัยที่ทำให้การผิคนัดชำระหนี้ของภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น แต่คาดว่าจะปรับดีขึ้นภายในไตรมาสแรกของปี 2555

งบดุลล่าสุดของภาคสถาบันการเงินในไตรมาสที่ 3 ของปี 2554 อยู่ในเกณฑ์ที่มั่นคง แต่ปัญหาอุทกภัยในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีส่งผลให้คุณภาพสินทรัพย์ของภาคสถาบันการเงินด้อยลงบ้าง โดยสัญญาณการผิคนัดชำระหนี้ของภาคครัวเรือน สะท้อนจากสินเชื่อจัดชั้นกว่าถึงเป็นพิเศษ (ค้างชำระ 1-3 เดือน) เร่งขึ้นมาก (ภาพที่ 3.12) แต่คาดว่าจะเป็นผลชั่วคราว เนื่องจากรายได้และการจ้างงานโดยรวมไม่ได้ถูกระทบ ทั้งนี้ แนวโน้มการชำระหนี้ของภาคครัวเรือนคาดว่าจะกลับสู่ภาวะปกติได้ในช่วงแรกของปี 2555 ขณะที่ยังไม่พบแนวโน้มดังกล่าวในสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจ นอกจากนี้ ฐานะเงินกองทุนและสภาพคล่องของระบบธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ในระดับที่เข้มแข็ง ทำให้โดยรวมถือว่าความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของสถาบันการเงินยังอยู่ในระดับที่ไม่น่ากังวล (ตารางที่ 3.1)

ความเสี่ยงที่สำคัญต่อเสถียรภาพของภาคสถาบันการเงินในระยะต่อไป ได้แก่ (1) ความรุนแรงและยืดเยื้อของปัญหาเศรษฐกิจโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกและภาคการผลิตของไทยรวมถึงคุณภาพของสินเชื่อมากกว่าที่คาด (2) ความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้ายที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องและฐานะการลงทุนของธนาคารพาณิชย์ (3) แนวโน้มหนี้ต่างประเทศระยะสั้นที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งอาจมีนัยต่อความมั่นคงของแหล่งเงินทุน และ (4) ต้นทุนการระดมเงินฝากที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นภายหลังการลดวงเงินคุ้มครองเงินฝากเหลือ 1 ล้านบาทต่อหนึ่งรายผู้ฝากต่อหนึ่งสถาบันการเงินในเดือนสิงหาคม 2555 รวมถึงการพิจารณาเก็บเงินนำส่งจากสถาบันการเงินเข้ากองทุนฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินเพื่อรายจ่ายด้านหนี้สาธารณะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ตามนโยบายของภาครัฐ

ภาพที่ 3.12 สัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และสินเชื่อค้างชำระ 1-3 เดือน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.1 เครื่องชี้วัดความแข็งแกร่งและความสามารถในการรองรับความเสี่ยงของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2554^{1/}

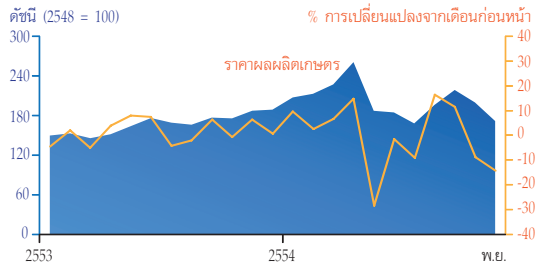
เครื่องชี้วัด (%)	2553		2554	
	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3
1. เงินกองทุน				
1.1 เงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยง (8.50) ^{2/}	16.0	15.5	15.2	15.5
1.2 เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (4.25) ^{3/}	11.8	11.4	11.3	11.7
2. คุณภาพสินทรัพย์				
2.1 สินเชื่อจัดชั้นด้วยคุณภาพ (NPL) ต่อเงินให้สินเชื่อ	3.9	3.5	3.3	3.0
3. ความสามารถในการทำกำไร				
3.1 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยต่อปี (ROA)	1.2	1.2	1.4	0.9
3.2 รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิต่อรายได้ขั้นต้น ^{4/}	68.3	62.9	61.7	62.2
3.3 ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้ขั้นต้น	54.8	51.4	49.3	49.2
4. สภาพคล่อง				
4.1 สินทรัพย์สภาพคล่อง ^{5/} ต่อสินทรัพย์ทั้งหมด	18.5	17.6	17.3	19.0
4.2 สินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินระยะสั้น ^{6/}	26.6	26.1	25.9	29.0
จำนวนธนาคารพาณิชย์ (แห่ง)	14	14	14	14

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูล Peer Group ของธนาคารแห่งประเทศไทย
^{2/} อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่กำหนด
^{3/} รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ = รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล - ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย
^{4/} รายได้ขั้นต้น = รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ + รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย โดยในไตรมาสที่ 1 ปี 2554 เริ่มนับเงินปันผลเป็นรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย จากเดิมที่นับรวมกับรายได้ดอกเบี้ย
^{5/} สินทรัพย์สภาพคล่อง = เงินสดและเงินฝากธนาคาร + หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน + เงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิ
^{6/} หนี้สินระยะสั้น = เงินรับฝาก

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

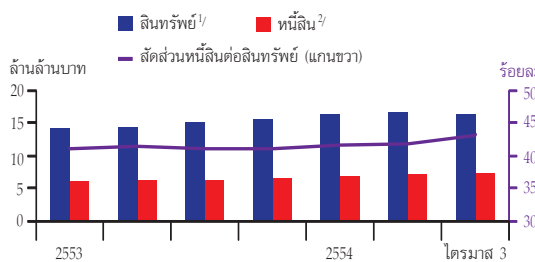
3.3 ภาคเศรษฐกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

ภาพที่ 3.13 รายได้เกษตรกร*

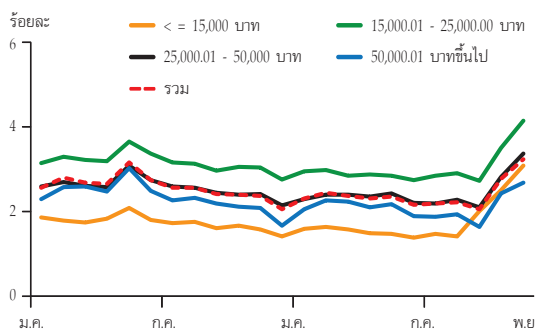
หมายเหตุ: * ปรับฤดูกาล
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานสถิติแห่งชาติ
คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.14 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินของภาคครัวเรือน

หมายเหตุ: ^{1/} เงินฝากในระบบสถาบันการเงิน การถือหลักทรัพย์ประเภทตราสารหนี้และตราสารทุน และการประกันชีวิต
^{2/} สินเชื่อจากระบบสถาบันการเงินและนิติบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน
ที่มา: คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.15 สัดส่วนสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษของสินเชื่อบัตรเครดิต แยกตามกลุ่มรายได้

ที่มา: คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาวะการเงินและเสถียรภาพของภาคเศรษฐกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินอยู่ในเกณฑ์ดี เหตุการณ์อุทกภัยมีส่วนบั่นทอนความเข้มแข็งของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจบ้าง แต่เนื่องจากไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเศรษฐกิจและการผลิต จึงคาดว่าปัญหาจะคลี่คลายได้โดยเร็ว ส่วนภาคอสังหาริมทรัพย์ แม้จะได้รับผลกระทบรุนแรงจนหดตัว แต่เนื่องจากผู้ประกอบการมีความเข้มแข็ง กอปรกับมีมาตรการช่วยเหลือจากทางการ จึงคาดว่าจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติได้ภายในครึ่งหลังของปี 2555

ภาคครัวเรือน

ความเสี่ยงต่อเสถียรภาพภาคครัวเรือนสูงขึ้นเล็กน้อยจากรายได้และการจ้างงานที่ปรับลดลง และสัดส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ภาคครัวเรือนยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วมเล็กน้อย

รายได้และการจ้างงานปรับตัวลดลงจากช่วงก่อนหน้า โดยเฉพาะรายได้ภาคการเกษตร ที่ลดลงต่อเนื่องในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายนที่ผ่านมา (ภาพที่ 3.13) ซึ่งอาจมีนัยต่อฐานะการเงินของภาคครัวเรือนในอนาคต ขณะเดียวกัน สัดส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ของภาคครัวเรือนยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยในไตรมาสที่ 3 ของปี 2554 สัดส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เร่งตัวขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าอย่างเห็นได้ชัด (ภาพที่ 3.14) ความสามารถในการชำระหนี้ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม โดยสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างชำระ 1-3 เดือน) ปรับเพิ่มขึ้นทั้งในเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน โดยเฉพาะในส่วนของสินเชื่อบัตรเครดิตที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 2.8 ในเดือนตุลาคม และร้อยละ 3.2 ในเดือนพฤศจิกายน จากเดือนกันยายนที่ร้อยละ 2.1 (ภาพที่ 3.15) แต่เมื่อพิจารณาตามกลุ่มรายได้ พบว่าการเพิ่มขึ้นของการค้างชำระไม่ได้กระจุกตัวในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทำให้ในภาพรวมยังถือว่าอยู่ในระดับที่ไม่น่ากังวล อีกทั้งผลกระทบจากภาวะน้ำท่วมได้เริ่มคลี่คลายไปมากแล้ว

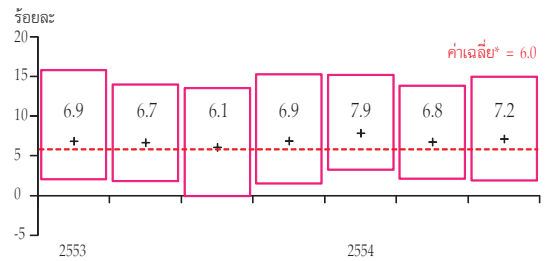
อย่างไรก็ดี ในระยะต่อไป ยังคงต้องระมัดระวังความเสี่ยงสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพภาคครัวเรือนจาก (1) ความเสี่ยงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องมายังเศรษฐกิจไทยและการจ้างงาน รวมถึงการฟื้นตัวของภาคเกษตร (2) การก่อหนี้สินเพิ่มเติมภายหลังภาวะน้ำท่วมภายใต้การสนับสนุนของภาครัฐและหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่ได้รับการผ่อนปรนบางส่วนลง และ (3) ผลของนโยบายกระตุ้นการใช้จ่ายของภาครัฐต่อวินัยทางการเงินของภาคครัวเรือน โดยเฉพาะการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ

ภาคธุรกิจ

เสถียรภาพภาคธุรกิจยังคงแข็งแกร่ง สะท้อนจากกำไรสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ไม่ใช่สถาบันการเงินรวม 3 ไตรมาสแรกของปี 2554 อยู่ที่ 427 พันล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ 356 พันล้านบาท

แม้ปัญหาอุทกภัยจะส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจโดยเฉพาะในภาคการผลิต ทั้งจากโรงงานที่ประสบภัยและปัญหาการขาดชิ้นส่วนการผลิต แต่ผลกระทบโดยรวมน่าจะมีเพียงในระยะสั้นเนื่องจากความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ได้กระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตของภาคธุรกิจมากนัก กอปรกับความสามารถในการทำกำไรและความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจในช่วงที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี (ภาพที่ 3.16 และ 3.17) ซึ่งจะช่วยให้ภาคธุรกิจสามารถรองรับความเสี่ยงจากผลกระทบดังกล่าวได้ดีระดับหนึ่ง โดยผลสำรวจความเห็นของสมาคมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (SAA Consensus) ที่คาดการณ์ว่ากำไรสุทธิรวมของบริษัทจดทะเบียนฯ ในปี 2554 ณ เดือนธันวาคมยังคงเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับผลสำรวจ ณ เดือนกันยายน (ภาพที่ 3.18) สะท้อนความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการดำเนินงานของภาคธุรกิจที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ดี คาดว่าผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กรายใหญ่จะได้รับผลกระทบรุนแรงและยืดเยื้อกว่าผู้ประกอบการรายใหญ่ ซึ่งจะเป็นประเด็นที่ต้องติดตามในระยะต่อไป

ภาพที่ 3.16 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน

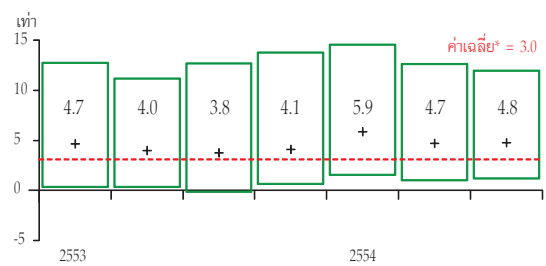

หมายเหตุ: รูปสี่เหลี่ยมแสดงช่วง Interquartile โดยขอบล่างและขอบบนคือ ค่า Percentile ที่ 25 และ 75 ตามลำดับ, สัญลักษณ์ + แสดงค่ามัธยฐาน (Median)

* ค่าเฉลี่ยไตรมาส 1 ปี 2543 - ไตรมาส 3 ปี 2554

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.17 อัตราส่วนรายได้ต่อภาวะดอกเบี้ยจ่าย

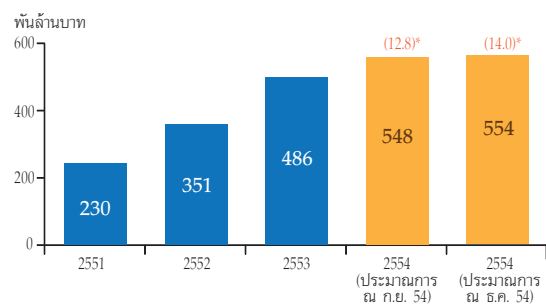

หมายเหตุ: รูปสี่เหลี่ยมแสดงช่วง Interquartile โดยขอบล่างและขอบบนคือ ค่า Percentile ที่ 25 และ 75 ตามลำดับ, สัญลักษณ์ + แสดงค่ามัธยฐาน (Median)

* ค่าเฉลี่ยไตรมาส 1 ปี 2543 - ไตรมาส 3 ปี 2554

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.18 แนวโน้มกำไรสุทธิของภาคธุรกิจ

หมายเหตุ: *อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน (%)

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

อนึ่ง เศรษฐกิจโลกที่อ่อนแอลงอย่างชัดเจนจากปัญหาหนี้สาธารณะในกลุ่มประเทศยุโรปยังคงเป็นความเสี่ยงสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของไทยและเสถียรภาพภาคธุรกิจในอนาคต

ภาคอสังหาริมทรัพย์

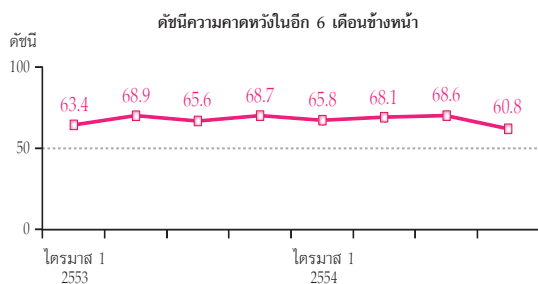
ภาคอสังหาริมทรัพย์ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554
หดตัวลงจากปัญหาอุทกภัย แต่คาดว่าจะหดตัวเพียงชั่วคราว

ปัญหาอุทกภัยในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 ส่งผลกระทบต่อธุรกรรมต่างๆ ในภาคอสังหาริมทรัพย์โดยตรง รวมทั้งส่งผลให้การก่อสร้างโครงการและการเปิดตัวโครงการใหม่ในช่วงปลายปีต้องชะลอไป สะท้อนจากจำนวนที่อยู่อาศัยเปิดขายใหม่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑลในไตรมาสที่ 4 ที่ปรับตัวลดลงจากระยะเวลาเดียวกันปีก่อนร้อยละ 68 เช่นเดียวกับจำนวนที่อยู่อาศัยที่ขายได้ในเขตกรุงเทพและปริมณฑลที่ลดลงจากระยะเวลาเดียวกันปีก่อนร้อยละ 65

จากปัญหาอุทกภัยและแนวโน้มการชะลอตัวของตลาดดังกล่าว ธปท. โดยคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน จึงมีมติขยายเวลาการบังคับใช้หลักเกณฑ์อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (LTV) สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยแนวราบที่มีราคาซื้อขายต่ำกว่า 10 ล้านบาทออกไปอีก 1 ปี จากเดิมกำหนดบังคับใช้ 1 มกราคม 2555 เป็น 1 มกราคม 2556 นอกจากนี้ ยังผ่อนปรนการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยง (Risk Weight) สำหรับสินเชื่อเพื่อซ่อมแซมบ้านที่อยู่อาศัยให้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 โดยมีระยะเวลาผ่อนปรนจนถึง 31 ธันวาคม 2555 เพื่อช่วยบรรเทาภาระทางการเงินของทั้งสถาบันการเงิน ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยในครั้งนี้

แนวโน้มตลาดอสังหาริมทรัพย์ในช่วงต้นปี 2555 คาดว่ายังคงซบเซาต่อเนื่องจากปลายปี 2554 เนื่องจากผู้ประกอบการมีแนวโน้มจะชะลอการเปิดโครงการใหม่ออกไประยะหนึ่ง สะท้อน

ภาพที่ 3.19 ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการพัฒนาที่อยู่อาศัย

หมายเหตุ: ค่าดัชนีสูงกว่า 50 หมายถึง ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับดี
ค่าดัชนีเท่ากับ 50 หมายถึง ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าดัชนีต่ำกว่า 50 หมายถึง ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับไม่ดี

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ (REIC)

จากดัชนีความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการธุรกิจพัฒนาที่อยู่อาศัย ในอีก 6 เดือนข้างหน้าของไตรมาสที่ 4 ปี 2554 อยู่ที่ 60.8 ปรับลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าที่ 68.6 (ภาพที่ 3.19) อย่างไรก็ตาม ภาครัฐน่าจะทางการเงินของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานของเศรษฐกิจไทยที่ยังแข็งแกร่ง จะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ตลาดอสังหาริมทรัพย์กลับมาฟื้นตัวสู่ภาวะปกติได้ภายในช่วงกลางปี 2555 หากปัญหาเศรษฐกิจโลกไม่ทวีความรุนแรงและขยายวงกว้างขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ